

हवामानावर आधारीत कृषि सल्ला (रत्नागिरी जिल्हा)

(ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, डॉ. बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषि विद्यापीठ, दापोली आणि भारत मौसम विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने)

फोन नं.: (०२३५८) २८२३८७

ई-मेल: dpl.amfu@gmail.com

अंक २८/२०२१

दिनांक ०६/०४/२०२१

कालावधी ५ दिवस

डॉ. प्रशांत बोडके,
विभाग प्रमुख,
कृषिविदया विभाग
९४२०४१३२५५

डॉ. विजय मोरे,
नोडल ऑफिसर,
कृषिविदया विभाग
९४२२३७४००९

डॉ. शितल यादव,
तांत्रिक अधिकारी
कृषिविदया विभाग
८३७९९०११६०

मागील हवामान आठवडा सारांश (दिनांक ३१/०३/२०२१ ते ०६/०४/२०२१)							हवामानाचे घटक	हवामान पूर्वानुमान (दिनांक ०७/०४/२०२१ सकाळी ८:३० पासून ११/०४/२०२१ सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत)				
(स्त्रोत: कृषि हवामान वेधशाळा, कृषि विद्या विभाग, कृषि महाविद्यालय, दापोली)								(स्त्रोत: प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई)				
३१/०३	०१/०४	०२/०४	०३/०४	०४/०४	०५/०४	०६/०४		०७/०४	०८/०४	०९/०४	१०/०४	११/०४
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)	०	०	०	०	०
३२.०	३४.७	३२.४	३२.०	३१.४	३१.५	३२.३	कमाल तापमान (अं.से)	३३	३१	३१	३२	३३
१४.०	१७.५	१८.१	१७.४	१७.५	१९.३	१७.७	किमान तापमान (अं.से)	२४	२४	२३	२३	२३
निरभ्र	ढगाळ	निरभ्र	अंशतः ढगाळ	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	मेघाच्छादन (ऑक्टा)	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ
८१	९१	९१	८२	८९	९०	९१	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता	७९	७६	७८	७४	७४
४०	६७	६६	४६	६७	७२	-	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता	५४	५१	५०	४४	४७
३.८	५.८	४.५	४.२	४.३	४.६	४.८	वाऱ्याचा वेग(किमी/तास)	७	५	४	६	३
वा.	शांत	नै.	प.	नै.	नै.	ई.	वाऱ्याची दिशा	आ.पू.	प.	पू.	आ.	आ.पू.
पाऊस (मिमी) मागील आठवडयातील				पाऊस (मिमी) ११/२०२१ पासून आजपर्यंत			पाऊस (मिमी) गेल्या वर्षीचा					
०.०				१६.८			४१४५.४					

हवामान सारांश /इशारा

हवामान अंदाज	प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या हवामान अंदाजानुसार रत्नागिरी जिल्ह्यात दिनांक ७ ते ११ एप्रिल, २०२१ दरम्यान हवामान कोरडे राहून तापमानात फारसा बदल संभवत नसून कमाल तापमान ३१ ते ३३ अं.से. आणि किमान तापमान २३ ते २४ अं.से. दरम्यान राहिल तसेच आकाश अंशतः ढगाळ राहिल.
विस्तारित श्रेणी अंदाज	विस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) कोंकण विभागात दिनांक ९ ते १५ एप्रिल, २०२१ दरम्यान कमाल तापमान सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

हवामान अंदाजावर आधारीत कृषि सल्ला

पिक	अवस्था	कृषि सल्ला
सामान्य सल्ला	-	• खरीप हंगामाच्या पिक लागवडीसाठी पूर्वतयारी म्हणून जमिनीची खोल नांगरणी करून जमीन १५ ते २० दिवस उन्हात तापून द्यावी जेणेकरून किड, रोगाच्या सुप्तावस्था नष्ट करण्यास मदत होईल.
विशेष सल्ला	-	• आंबा फळांचे फळमाशी पासून संरक्षण करण्यासाठी विद्यापीठाने शिफारस केलेले "रक्षक फळमाशी सापळा" प्रती एकरी २ या प्रमाणात बागेमध्ये टांगावेत.
आंबा	फळधारणा	• काढणीस तयार असलेल्या आंबा फळांची चौदा आणि (८० ते ८५ टक्के) तयार फळांची काढणी देठासह झेल्याच्या सहाय्याने सकाळी लवकर किंवा संध्याकाळी उन्हाची तीव्रता कमी झाल्यावर करावी. उष्णतेमुळे फळांचे तापमान वाढून साक्याचे प्रमाण वाढण्याची शक्यता असल्याने आंब्याची फळे काढल्यानंतर लगेचच सावलीमध्ये ठेवावीत तसेच आंबा फळांची वाहतूक रात्रीच्या वेळेस करावी. फळे काढणीच्या किमान ८ दिवस अगोदर

		<p>झाडावर कोणतीही फवारणी करू नये.</p> <ul style="list-style-type: none"> • देठकुजव्या आणि फळकूज ह्या काढणी पश्चात बुरशीजन्य रोगापासून आंबा फळांचे संरक्षण करण्यासाठी फळे काढणी नंतर लगेच ५२ अं.सें. तापमानाच्या पाण्यात १० मिनिटे बुडवून काढावीत व नंतर फळे पिकविण्यासाठी ठेवावीत. कोरोगोटेट फायबर बॉक्समध्ये फळे पकिंग करावीत. • वाढीच्या अवस्थेत (वाटाणा ते सुपारी आकाराची फळे) असलेल्या आंबा झाडाला ताण बसून फळगळ होण्याची शक्यता असल्याने पाण्याच्या उपलब्धतेनुसार आठवड्यातून एकदा १०० लिटर पाणी प्रति झाड किंवा १५ दिवसातून एकदा १५० ते २०० लिटर पाणी प्रति झाड या प्रमाणात फळे सुपारी आकाराची होईपर्यंत द्यावे तसेच झाडाच्या बुंध्याभोवती आळ्यामध्ये गवताचे आच्छादन करावे. मात्र फळे काढणीस तयार होण्याच्या एक महिना अगोदर झाडास पाणी देणे बंद करावे. • अंशतः ढगाळ वातावरण राहण्याची शक्यता वर्तवली असल्याने मोठ्या आकाराच्या आंबा फळांवर फळमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्याने बागेमधील गळलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत आणि आंबा फळांचे फळमाशी पासून संरक्षण करण्यासाठी विद्यापीठाने शिफारस केलेले “रक्षक फळमाशी सापळा” प्रती एकरी २ या प्रमाणात बागेमध्ये झाडांच्या उंचीप्रमाणे साधारण जमिनीपासून २ ते ३ मीटर उंचीवर राहिल अशा प्रकारे टांगावा.
काजू	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> • काजूमध्ये रोठा या किडीच्या (खोडकिडीचा) प्रादुर्भावाकडे खोडाचे वेळोवेळी निरीक्षण करावे. खोडकिडीचा प्रादुर्भाव झाडाचे खोड व उघडी मुळे यावर दिसून येतो. खोडकिडीचा रोठ्याची कीड झाडाची साल पोखरून आतील गाभा खाते. खोडाला पडलेल्या छिद्रातून भुसा बाहेर पडलेला दिसतो. खोडातून भुसा येताना दिसल्यास त्वरित नियंत्रणाचे उपाय करावे. प्रादुर्भाव दिसून येताच नियंत्रणासाठी १५ एम. एम. पटाशीच्या सहाय्याने खोडाची प्रादुर्भावीत साल काढून रोठ्याला बाहेर काढून मारून टाकावे व प्रवाही क्लोरपायरीफॉस २० टक्के ५० मि. ली. प्रती १० लिटर पाण्यामध्ये मिसळून साल काढलेला भाग द्रावणाने चांगला भिजवावा. झाडाला कोणत्याही प्रकारे इजा करू नये व इजा झाल्यास त्याला बोर्डो पेस्ट लावून जखम झाकावी. झाडाची मुळे उघडी राहणार नाही याची नेहमी काळजी घ्यावी. नियमित बागेची गवत काढून साफसफाई करावी. वाळलेल्या फांद्या कापलेल्या भागावर डांबर लावावे जेणेकरून किडीचा प्रादुर्भाव कमी होण्यास मदत होईल.
नारळ	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> • नारळामध्ये सोंड्या भुंग्याचा प्रादुर्भावाकडे माडाचे वेळोवेळी निरीक्षण करावे. या किडीच्या अळ्या माडाच्या खोडातील मऊ गाभा खाऊन खोड आतून पोखरून काढतात. अळ्या खोडाच्या आत असल्याने प्रादुर्भाव झालेल्या ठिकाणी बुंध्यावर छिद्रे दिसतात व त्यातून ताजा भुसा व तांबूस तपकिरी स्त्राव वाहताना दिसतो. किडीच्या नियंत्रणासाठी छिद्रातून शक्य असतील तेवढ्या अळ्या कोयतीच्या सहाय्याने काढून टाकाव्यात. माडाला कोणत्याही प्रकारे इजा करू नये आणि झाल्यास त्याला बोर्डोपेस्ट लावावी. तसेच सोंड्या भुंग्याच्या नियंत्रणासाठी बागेत प्रति एकरी १ गंध सापळा लावावा. गंध सापळ्यात असलेले आमिश (लुअर) साधारण दोन ते तीन महिन्यांपर्यंत कार्यक्षम राहते.
नवीन फळबाग लागवड	-	<ul style="list-style-type: none"> • नवीन फळबाग लागवड करावयाच्या क्षेत्रामध्ये साफ सफाई करून घ्यावी.
वाल, चवळी	पक्वता	<ul style="list-style-type: none"> • पक्व शेंगांची तोडणी करून ४ ते ५ दिवस शेंगा उन्हात वाळवाव्यात व मळणी करावी किंवा शेंगा झाडावर वाळल्यानंतर पिकाची कापणी करून झाडे खळ्यावर ३ ते ४ दिवस उन्हात वाळवावीत व नंतर मळणी करावी. साठवणूकीमध्ये भुंग्याचा उपद्रव टाळण्यासाठी वालाचे दाणे मातीच्या खळीचा थर देऊन चांगले वाळवावेत.
भुईमूग	शेंगा भरण्याची अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> • भुईमूग पिक शेंगा भरण्याच्या अवस्थेत असताना १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने पाणी देण्याची व्यवस्था करावी. • भुईमूग पिकावर पाने पोखरणान्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असून या

		किडीच्या अळ्या पानांचा वरचा पापुद्रा पोखरून आतील भाग खातात आणि नंतर शेजारील पानांच्या गुंडाळ्या करून त्यात राहून उपजीविका करते परिणामी पाने वाळतात. किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास नियंत्रणासाठी लॅम्बडासायहॅलोथ्रीन ५ टक्के प्रवाही ६ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	पूर्वमशागत	<ul style="list-style-type: none"> • खरीप हंगामासाठी हळद लागवड करावयाच्या जमिनीची पूर्व मशागत करण्यास सुरुवात करावी. यासाठी जमिनीची पहिली नांगरणी १८ ते २२ सें.मी. खोल करून जमीन १५ ते २० दिवस उन्हात तापून द्यावी जेणेकरून किड, रोगाच्या सुप्तावस्था नष्ट करण्यास मदत होईल.
पशुसंवर्धन	-	<ul style="list-style-type: none"> • जनावरांना पायलाग रोगावर प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून पशु वैद्यकिय अधिकारी सल्ल्याने जनावरांना लसीकरण करून घ्यावे.
कुकुटपालन	-	<ul style="list-style-type: none"> • पक्ष्यांना रानीखेत रोगावर प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून पशु वैद्यकिय अधिकारी सल्ल्याने लसीकरण करून घ्यावे.

सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ. बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषि विद्यापीठ, दापोली येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीनुसार तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

अधिक माहितीसाठी नजीकच्या कृषि विद्यापीठाचे केंद्र किंवा महाराष्ट्र शासनाचे कृषि अधिकारी यांच्याशी संपर्क करावा.